

IKER
GAZTE
NAZIOARTEKO
IKERKETA EUSKARAZ

V. IKERGAZTE NAZIOARTEKO IKERKETA EUSKARAZ

2023ko maiatzaren 17, 18 eta 19a
Donostia, Euskal Herria

ANTOLATZAILEA:
Udako Euskal Unibertsitatea (UEU)

Aitortu-PartekatuBerdin 3.0

GIZARTE ZIENTZIAK ETA ZUZENBIDEA

Zaintzaren inguruko iruditegiak
Zestoako Zaintza Ekosisteman

*Alaitz Uriarte Goikoetxea eta
Maidar Barañano Uribarri*

259-265 or.

<https://dx.doi.org/10.26876/ikergazte.v.02.32>

ANTOLATZAILEA:

BABESLEAK:

LAGUNTZAILEAK:

Zaintzaren inguruko iruditegiak Zestoako Zaintza Ekosisteman

Alaitz Uriarte Goikoetxea, Maider Barañano Uribarri

Soziologia eta Gizarte Langintzako departamentua, Gizarte eta Komunikazio Zientzien
Fakultatea. Leioa. UPV/EHU

alaitz.uriarte@ehu.eus eta maider.baranano@ehu.eus

Laburpena

Ikerketa honetan Zestoako Zaintza Ekosistema osatzen duten agenteen diskurtsoak aztertuko ditugu, zaintzaren inguruko diskurtsoak hain zuzen ere. Horretarako autoreen GRAL eta MAL-ean egindako elkarrizketa eta eztabaida taldeak berreskuratu eta aztertuko ditugu. Adinekoen Mahaian zaintzaz egiten diren definizio eta dimentsioak hurbilpen ezberdinetatik egiten direla frogatuko dugu. Zaintza Ekosistema sortzeko orduan egoera ezberdinetarako erabilgarria izango zaigun definizio bat beharko dugu eta definizio horretara dimentsio eta begirada anitzetatik heltzea ezinbestekoa da.

Hitz gakoak: zaintza ekosistema, Zestoa, zaintza, iruditegia

Abstract

In this research we will analyze the discourses of the agents that make up the Care Ecosystem of Zestoa, precisely the discourses about care. For this we will retrieve and analyze the interviews and discussion groups made by the authors in GRAL and MAL. In this sense, we will demonstrate that the definitions and dimensions of care made in "Adinekoen Mahaia" are made from different approaches and positions. Thus, in the process of creating Zestoa's care ecosystem we will need a definition that will be useful for different situations and it is essential to approach this definition from multiple dimensions and perspectives.

Keywords: care ecosystems, Zestoa, care, imaginary

1. Sarrera eta motibazioa

2022an egindako ikerketa Zestoako zaintza zerbitzuen eta horien eraldaketaren hasieran kokatutako azterlana da. Gipuzkoako Foru Aldundiak Eusko Jaurlaritzarekin batera martxan jarritako zaintza zerbitzuak antolatzeke eredu aldaketaren baitan, proiektu pilotuak aurrera eramanez, eredu osoaren eraldaketa gauzatzea da ortzimuga. Hala, Zaintza Ekosistemak lurralde osoari eragiten dioten estrategia dira, maila lokalean sektore publikoa indartzeko eta pertsona nagusien, hauskorrek eta dependienteen bizi kalitatea hobetzeko, batez ere zaintza etxean jasotzen duten horiengan arreta jarritz.

Proiektu pilotu hauek herri ezberdinetan jarri dira martxan, bertako errealitateari loturik, ondorioz, forma ezberdina hartzen dute herri bakoitzean. Herri horietako bat da Zestoa, beraz, proiektuaren, helburu orokorra Zestoako errealitatearen azterketa bat egitea izan da, zaintzaz arduratzen diren agenteen erradiografia egin, indargune eta ahulguneak identifikatu, eta ondoren, Zaintza Ekosistemaren logikara salto egin ahal izateko. Baina kasu honetan ikerketa prosezuan zehar identifikatu ditugun zaintzaren inguruko diskurtsoak azaleratuko ditugu, zaintza ekosistema bat sortzerakoan bertako agenteen diskurtsoen berezitasuna eta osagarritasuna identifikatzea ezinbestekoa baita. Ikerketaren nondik-norakoak aditzeko kontuan izan behar dugu Zestoako Zaintza ekosistemaren talde motorra Adinekoen Mahaia deitzen dela eta bertan daudela ikerketan zehar analizatutako taldeak.

Zaintzaren iruditegi eta definizioak identifikatzeko autoreen GRAL eta MALeko elkarrizketa eta eztabaida taldeak berreskuratu eta analizatuko dira. Egungo zaintza-sistemaren alternatiba eraiki ahal izateko, artikularen helburua, Adinekoen Mahaia osatzen duten agenteek zaintzaren inguruan dituzten iruditegi eta definizioak identifikatzea eta analizatzea izanik. Gainera, ikerketa hau Zientzia eta Teknologia Ministerioak finantzatutako ikerketa zabalago baten baitan burututako ikerketa, "El modelo de cuidados de larga duración en transición: la articulación de programas comunitarios en el sistema público de bienestar tras la Covid-19".

2. Arloko egoera eta ikerketaren helburuak

Gure munduaz ditugun irudikapenek, gauzez egiten ditugun definizioek, gure mundua bera egiten dute. Butler-ek (1990) hitzen gaitasun performatiboa esango lioke, hau da, hitzek duten gaitasuna ez soilik errealitatea deskribatzeko, baizik eta eraikitzeko. Hala, diskurtsoa egiten dugu baina diskurtsoak ere egiten gaitu gu, posibilitatearen markoak ezartzen dituelako, esan eta ulertu daitekeenaren mugak, eta beraz, mundua ulertzeko ditugun mugak ere. Haraway-k (2019) esango liguke garrantzitsua dela pentsatzea “zein pentsamendurekin pentsatzen dugun”, zein diren erabiltzen ditugun tresnak pentsatu ahal izateko, zein markotatik, aurrez baditugun zein lehengairekin pentsatzen dugun.

Izan ere, maila sinbolikoan gertatzen dena ez da mundu materialetik at gertatzen, materialitatearen zati da, bere bidez eraikitzen da eta eraikitzen du, harreman sinpoietikoetan (Haraway, 2019), finean, maila sinbolikoa esanahia duen materialitatearen zatia da. Beraz, diskurtsoa zapalkuntza eta dominazio harremanak ezkutatzeko tresna ere bada, horiek naturalizatuz, ez aipatuz, ezikusiarrena eginez, horiek baitira dominazio sistema eraginkorrenak, azaltzeko hiztegiak ez dutenak. Horregatik, zaintzaz ari garela, ezinbestekoa da jakitea nola eraikitzen diren haren inguruko irudikapenak, nork eraikitzen dituen eta zein ondorio dituen. “Hitz egin dezake subalternoa?” zioen Spivak-ek (2003), zein gaitasun dugu subalternitateak beste marko bat pentsatzeko? beste leku batetik begiratzeko eta aztertzeke errealitatea? Diskurtsoa ez baita soilik dominazio harremanak betikotzeko tresna, mundu berriak imajinatzeke ere bada, arrakalak irekitzeke eta lan hau ezinbestekoa da beste zerbait pentsatu ahal izateko, horretarako tresnak eduki ahal izateko.

Zaintzaren inguruko diskurtsoek norbanakoen ekintzetan, desiretan, politika publikoetan eta abarretan eragin zuzena daukate, beraz, aldaketarako politikak planteatzerakoan ere aztertu behar da zein diren diskurtso horiek, zeintzuk egin ahal zaizkigun baliagarriak borrokak artikulatzeko eta zeintzuk eraman gaitzaketen aterabiderik gabeko tokietara. Petersonek (2021) zaintzaren inguruko hiru diskurtso mota identifikatzen ditu “Choice, needs or equality? Discursive struggles about defining home care for older people in Sweden” artikuluan, non etxez etxeko zaintza zerbitzua aztertzen dituen, ondorengoak lirakeke:

Aukeraren diskurtsoa: bertan zaintza behar duten pertsonak haien interesez kontziente dira eta gai dira eskura dituzten aukeren artean haien nahi eta beharretara ondoen egokitzen diren zerbitzuak aukeratzeko.

Beharraren diskurtsoa: zaintza behar duten pertsonak dependentzia handia duten norbanako gisa agertzen dira eta zaintza langileak lan sakrifikatua egiten duten (eta beraz eskerrak zor zaizkien) langile gisa.

Eskubideen diskurtsoa: zaintza behar duten pertsonak eskubidedun subjektu gisa agertzen dira, herritar gisa kalitatezko eta haien beharretara egokitutako zaintza jasotzeko eskubide duten herritar gisa berdintasunezko printzipioen arabera.

Petersonek dio diskurtso hauek ez direla puruak, pertsona berdinen esanetan txirikordatzen direla, unean unean justifikatu nahi denaren arabera elkarrizketatuak bat edo beste hartzen baitu. Hala ikus dezakegu, nahiz eta diskurtsoak ezberdinak izan, markoa bat eta bakarra dela, eta diskurtsoek gure pentsatzeko erari forma ematen diotela, justifikazioak logika berdinen bueltan ematen direlako. Horrek osatzen du gure zaintzaren ulerkera eta justifikatzen ditu zaintza harremanetan ematen diren zapalkuntza eta esplotazioa.

Izan ere, zaintza baldintza jakin batzuetan egiten da eta ezin da baldintza horietatik bereizi. Gure testuinguruan zaintza krisiak (Pérez Orozco, 2005; Comas D’Argemir, 2014) gizartearen gehiengo gero eta zabalago batera daruma zaintzeko eta zaindua izateko zailtasunen areagotzea (Ezquerria, 2011). Gainera, zaintza lanak, erregimen familista batean, emakumeen ordaindu gabeko lanaren esku utzi dira oro har (Saraceno, 1995) eta azken urteetan gero eta gehiago zaintza kate globalen bidez kontratatu dira, migrante bat familian ereduari bide eginez (Bettio, 2006; in Vega et al, 2018). Krisi egoera da beraz gurea eta testuinguru honetan epe luzeko zaintzak birformulatzeko saiakerak egin dira, Gipuzkoan, Foru Aldundiaren eta zenbait udalen eskutik,

zaintza ekosistemaren forma hartu dutenak. Zehazki, lan honetan, Zestoako Zaintza Ekosistemaz arituko gara.

Lehenik eta behin, atal honetan, Zestoaren kokapenaz eta testuinguru demografikoaz hitz egingo dugu, ostean, ikerketan erabilitako metodologian jarriko dugu arreta eta azkenik, analisisira egingo dugu salto. Beraz has gaitezen, koka dezagun Zestoako herria mapan eta azter dezagun zein den bertako biztanleriaren egoera.

Zestoak 3.812 biztanle ditu, (Gislan, 2020) 43,69 kilometro karratutan banaturik, hala, herriaren nukleoaz gain, zeinetan biztanleriaren gehiengoa bizi den, beste 6 auzok osatzen dute udalerria. 65 urte baino gehiago dituen 3 biztanletik 1 baino gehiago (1,14) dispertsaturiko baserrietan bizi da. Horrez gain, bizikidetzaren unitateei dagokienez, adineko pertsonen bi heren baino gehiago bakarrik edo adineko beste pertsona batekin bizi da (Gislan, 2021) eta horrek haien zaugarritasun egoera handitu egiten du. Gainera, pentsa genezake datozen urteetan gehiago izango direla eta beraz, zaintza zerbitzuak era deszentralizatuan eskaintzea erronka berezitu bat da Zestoan. Gislanek 2021. urtean egindako prospektiba demografikoaren arabera egungo zahartze tasa %19,5ekoa da eta 2035erako %26,5ekoa izango da. Gain-zahartze tasari dagokionez, joera antzekoa da, egungo %6,8tik %8,1era igaroko da datozen 15 urteetan. Beraz, halako zerbitzuen eskariak gora egingo du ezinbestean.

Artikulu hau Zestoan egindako ikerketa handiago baten zati da, ikerketa hartan Zestoako Zaintza Ekosistema garatzeko erak aztertu genituen, prozesuan izan zitzaizkiren aukerak eta erronkak identifikatu. Artikulu honetan prozesuan zuzenean eragiten duen dimentsio batez arituko gara, zaintzaren definizioaz. Ondorioz, artikulu honen helburua Zestoako Zaintza Ekosistema osatzen ari diren agenteek zaintzaren inguruan dituzten definizio eta irudikapenak zein diren aztertzea izango da.

Helburuak kontuan hartuta, metodologiarik egokiena ikerketa kualitatiboa dela iritzi dugu eta metodologia horri jarraiki burutu dugu behaketa, elkarrizketak eta talde eztabaidak bateratuko dituenak. Ikerketaren protagonistak Adinekoen Mahaia osatzen duten agenteak dira (Alkatea, Zerbitzu Sozialeko langileak, Kirol teknikaria, San Juan eta Gisasola egoitzak, Hirube kooperatiba, 3Z Elkarte eta Jubilatuta Elkarte) eta honela helarazi ziguten 2021eko apirilean ekimenaren berri izan genuenean. Adinekoen mahaia Zaintza Ekosistemaren talde motorra dela helarazi ziguten lehen bileretatik eta horrela identifikatu genuen guk ere lehen bileretan. Ekimenaren jarraipena etengabekoa izan da geroztik, izan ere, bilera formal (bost bilera presentzial eta bi online) eta informalak egin ditugu ikerketa abiatu aurretik. Bilera eta behaketa horietan bildutako informazioarekin, helburuak eta ikergalderak erantzuteko 2022ko maiatza eta ekaina bitartean elkarrizketak eta talde eztabaidak egitea erabaki dugu.

3. Ikerketaren muina

Kapitulu honetan zaintzaren definizioen analisisan lortutako emaitzak azaleratuko ditugu; Zestoako zaintza ekosistemaren talde motorreko agenteek dituzten zaintzaren definizio eta iruditegiak. Adinekoen Mahaiko agenteek duten iruditegia aztertuko dugu, zeina oso loturik dagoen bakoitzak duen zaintzaren idealarekin.

Zaintzaren inguruko ulerkerarik zabalena alkateak dauka, bizitzaren ikuspegi kolektiboaz egiten du hitz, denon ongizatea bermatzeaz. Hori da hain zuzen Udalari ezartzen dion helburua ere, biztanleen beharrei erantzutea, biztanleen ongizatea bermatzeko pausuak ematea.

“Zaintzan dena sartzen da. Igual momentu honetan zaintza ulertzen dugu ba, bueno, adinekoen zaugarritasunarekin lotuta. Baina klaro, zaintzan dena dago... Zaintzan dago ba, elikadura: zer jaten deun... Zaintzan dago, ingurumena: ingurumena nola zaintzen deun eta garai honetan larrialdi klimatikoko argi gorriak piztuta dauzkagunean, eta orduan da, herri bezala nahiz eta gu herri txiki bat izan, gure ekarpena gure buruari eta gainontzeko humanitateari da, lehen esan detena: ahalik eta baldintzarik osasuntsuenak sortzea, ahalik eta ondoen bizitzeko. [...] Zaintza lotzea... Edo larrialdi klimatikoari edo energiarekin... eta, eta, elikadurarekin ere [...] Niretzako zaintza da ia, gure herriko harremanak ikuspegi kolektibo batetik antolatzea” (Alkatea)

Larrialdi klimatikoaz, elikaduraz eta kolektiboaz hitz egiten du Zestoako alkateak zaintzaz galdetuta, zaintzaren ikuspegi zabal horrek posible egiten du, alde batetik, zaintzaren inguruko lanketetan irakurketa estrukturalak egitean, zaintza beste fenomeno konplexu batzuekin lotzea; eta bestetik, modu batera edo bestera, udalaren edozein programatan ikuspegi honetatik lan egin ahal izatea.

Zaintzaren ikuspegiak itxienean, hau da, Zestoako alkateak egiten duen definizioetik urrun, San Juan egoitzako zuzendaritzaren eta 3Z elkartearen diskurtsoa dugu. Haien zaintza eredu idealaz galdetuta ez dute zalantzarik egiten:

“(Z.O.): Unibertsala izen ber du.

(Z.): Publikua.

(Z.O.): Publikue. Bertatik bertakue.

(Z.): Gertukue.

(Z.O.): Gertukue.

(Z.): Lan baldintza duinakin. Bizi gean komunidadiran zerbitzu euskalduna izan behar du.” (San Juan egoitzako zuzendaritza)

“Denontzat, elkarrekin, zerbitzu publikoa sartuta[...] Hor langileria gaizki tratatuta dago. Lehen aipatu duzue orduena, ze mugimendu dagon orduetan. Ta ze lan karga jartzen zaien. Ez da kontutan hartzen langilegoa, erre egiten dira!”(3Z)

Beraien diskurtsoak Petersonek (2021) eskubideen diskurtso deitutakoaren antz handia dauka, bai langileak eta bai erabiltzaileak eskubidedun subjektu gisa irudikatzen dituen. Hala, zaintza jasotzen duten pertsonak zaintzarako eskubidea daukate herritar eskubidedun diren neurrian, eta horregatik da haientzako garrantzitsua.

Publikotasunaren eta berdintasunaren diskurtsoaz gain gertukotasunarena ere badaukate. Zentzu horretan lurralde konkretuetako errealiterara moldatzeko gaitasuna du, baita norberarenera ere. Horretarako, San Juan egoitzako zuzendaritzak egoitzen arkitekturan eta azpiegiturretan eraldaketak egiten hastea jartzen du fokoa, makrozentroetatik gertuko zerbitzuetara bilakaera egiteko, hala azaltzen dute:

“Ta azpiegiturak makrozentro, ez dakit ze, ez. Hori hausi eta eremu txiki, gertukua alde jo, ez? Auzo bakoitzian ba [...] ba zentru txiki bat, ez dakit, ba bere zerbitzu batzuekin eta pixkat hor zeak izan, irikiyak izan.(...)” (San Juan egoitzako zuzendaritza)

3Z elkarteak aldiz herrian bizi eta bertan zaintzeari ematen dio garrantzia, gertutasunari, bizitzaren amaiera Zestoan proiektatuz:

“Bertakoak ez? Ekosistema horrek adierazten du nahi dugula Zestoan bertan bizitzea eta bertan zainduak izatea ez? Bertako ekosistemarekin. Motxian esanda.” (3Z)

Ingurukoekiko loturak eta pertsona bakoitza bizi den komunitate horrekiko loturak beste elkarrizketa batzuetan ere agertzen dira. Esaterako kirol teknikariak elkarrizketa osoan zehar aipatzen du zaintzaren inguruan hitz egiterakoan. Sozializazioa, harremanak, horiek dira zaintzaren ardatza berarentzako eta “Zestoa Osasuntsu”, Jubilatu Elkartearekin, 3Zrekin eta Gisasola egoitzarekin batera egindako proiektuak ere hori du ardatz:

“pixka bat bultzatzen duzu pertsona horiek, bueno aitzakia edukiko dut bueltaxka ingo dugu herriko beste jendekin hitz egin eta hamaiketakoena oso inportantea da bukatutakoan. Ez da hainbeste jatearena, baizik eta mahai horren bueltan ere bakarrik etortzen dena, animatzen dena... ba bira! Mokadutxo bat hartu, hitz egin... aldi berean uztartzen dira bi gauzak. Dirala, ariketa fisikoa eta harremantze sozial hori. Hori oso inportantea da.” (Kirol teknikaria)

Komunitateko, auzoko eta herriko harremanei ematen die garrantzia, zaintza erlazionala den eta egunerokotasunean garatzen den zerbaiten gisa aipatzen du, gauza txikietan aurkituko duguna. Zentzu horretan, Kirol teknikariaren antzera, Jubilatu Elkarteko kideek zaintza zer den definitzen dutenean “Zestoa Osasuntsu” proiektua apiatzen dute, zaintza mota bat dela aldarrikatuz.

“Zaintza da bakoitzari behar duena eskaintzean behar duen momentuan. Eta horretan dihardugu. [...]Eta guk egiten duguna zaintza mota bat da. [...] Ibilaldiak zaintza mota bat dira”(Jubilatu Elkarteak)

Hirube kooperatibako langileak, baita, harreman sozialak mantentzearekin eta eguneroko ekintzekin lotzen du zaintza. Izan ere, zaintzaren eta zahartzaroaren irudi ideala zahartzaro aktiboarena da berarentzako eta horretarako beste pertsona batzuekin egotea eta horiekin harremana mantentzea ere garrantzitsua da. Era honetan, harreman sozialak zoriontasunarekin eta bakardadea tristurarekin lotzen ditu: “konpainian, jendearekin egoteko, bakarrik ez egotea, bestela tristura batean sartzen zara” (Hirube kooperatibako langilea).

Gisasola egoitzako zuzendariak komunitatearekiko lotura, eta horrekin batera, zahartzaro aktiboaren garrantzia azpimarratzeaz gain indibidualizazioaren nozioak iruditzen zaizkio garrantzitsuak zaintza antolatze aldera. Zaintza jasotzen duten pertsonen haien erabakiak errespetatzeko eta egin nahi duten hori egiteko duten eskubidean jartzen du arreta eta horrela imajinatzen du bere zahartzaro propioa:

“Bueno, nei gustatuko litzaidake aurrena nere... o sea, indibidualizatua izatia. Egotia lehenengo gauza pertsona bat nere iritzia kontutan hartzen. Neri galdetzia zuzenian ba gaur zer egin nahi deten edo nun gustatuko litzaidakeen parte-hartzia nere adina eta nere dependentzia ikusi gabe” (Gisasola egoitzako zuzendaria)

Zaintzan indibidualizazioaren joera “Pertsona ardatz duen arreta-eredua” eredutik eratorritakoa da. Zaintza eredu honetan zaintza jasotzen duen pertsonak hartzen du erdigunea, haren bizi proiektuak, nahiek eta ohiturek, helburua haren bizi kalitatea eta autonomiaren garapena izanik (Eusko Jaurlaritzak eta Matia Fundazioa, 2014). Antzeko diskurtsoa du gizarte zerbitzuetako langileak ere, pentsa genezake biek dutela “Pertsona ardatz duen arreta-eredua”ren berri.

“zu joaten baldin bazara... ez dakit o egoitza baten ba gela bat ematen dizute ba zuk aukera eduki dezazun gela hori zure gustura jartzeko, ez? o nahi baduzu pintatu, o nahi baduzu... ez dakit. O ze nahi duzun ba... biharko edo zer nahi duzun jarri, ba erabakitzeo aukera hori edukitzea. Ba askotan ba galdu egiten dira.” (Gizarte zerbitzuetako langilea)

Jakina, Gisasola egoitzako zuzendariaren eta baita gizarte langilearen diskurtsoetan norberaren nahiak beteko diren espazioa etxearena da. Etxea da zaintzaren zentroa eta zaintza jasotzen duten pertsonen nahi dutena.

“ahal dan bitartean etxien, bakoitza bere etxien mantentzea baldin badago... mantendu daitekela beharrezko apoioarekin” (Gizarte zerbitzuetako langilea)

“Eta etxian... etxiari eman protagonismo gehiago. Etxean nahi dugu izan zainduak gehienak (...)” (Gisasola egoitzako zuzendaria)

Bakoitzak nahi duen eran zaintza jasotzeko eskubidea Petersonen (2021) sailkapenaren arabera aukeraren diskurtsoaren baitan kokatzen da zeinak zaintzaren pribatizazioarekin zerikusia duen. Hala, zaintza jasotzen duten pertsonak bezero gisa definitzen dira, haien desirak zein diren argi duten bezero arrazional gisa eta nola zainduak izan nahi duten dakiten subjektu gisa. Hala ere Gisasolako zuzendariak ñabardura bat gehitzen dio erabakitzeo gaitasunari:

“... ni ez baldin banaiz gai, bueno ba galdetu nire senide, nire lagunai, nire lantaldean... nola zan pertsona hau, ze gustatzen zitzaion, zer ez eta horren arabera funtzionatu” (Gisasola egoitzako zuzendaria).

Laburbilduz esan genezake lau diskurtso direla nagusi zaintzaz hitz egiterakoan, alde batetik zaintzaren ulerkera zabalarena, batez ere Zestoako alkateak duena; bigarrena eskubideen diskurtsoa, batik bat San Juan egoitzako zuzendaritzak eta 3Z Elkarteak defendatzen dutena, hirugarrena, zaintza egunerokotasunetik begiratzen dutenena, “ekintza txikietatik”, Hirube kooperatibako langilea, Jubilatu Elkarteak eta kirol teknikaria lirateke perspektiba hau hartzen dutena eta azkenik, “Pertsona ardatz duen arreta-eredua” ereduaren eta aukeraren diskurtsoaren inguruan dabilena eta Gisasola egoitzako zuzendariak eta gizarte zerbitzuetako langileak darabiltena. Horrek ez du esan nahi agente bakoitza diskurtso horietako batean itxirik dagoenik, diskurtsoak ez dira puruak, agente bakoitzarengan pisu handiena duena zein den besterik ez dugu adierazi. Gainera ikerketan zehar ikusi dugunez diskurtsoak

osagarriak dira eta Zestoako errealitate anitzaren isalda dira. Zestoako Zaintza Ekosistema sortzeko bidean beharrezkoan izango diren begiradak dira, ekosistemaren oinarria sortuko dituztenak.

4. Ondorioak

Zestoan egindako ikerketaren ondorioak aurretik azaldutakoaren ildotik doaz, izan ere, Zestoako Zaintza Ekosistemaren garapenerako baliagarriak izateko helburua du analisi honek. Zaintza Ekosistema garatzeko prozesuan eta burutu nahi den aldaketa estrukturalan kontuan hartzekoak baitira, agente bakoitzak etengabe birsorzten duen diskurtsoa. Zaintzaz egiten diren definizioak dimentsio eta hurbilpen ezberdinetatik egiten direla argi geratu da. Agente bakoitzak, bere esperientzia propioagatik, betetzen duen paperagatik edota zaintzaz duen iritziagatik toki ezberdin batetik irudikatzen du zaintza. Horrek argi uzten du kontzeptu poliedrikoa dela, esanahi ezberdinak dituela baina, era berean, Adinekoen Mahaia osatzen duten agenteek eman dizkiguten zaintzaren inguruko perspektibak bateragarriak ere badira. Aitzitik, uztargarriak dira, eta hemendik aurrera aktoreek horietan lan egiten jarraitu beharko dute definizio konpartituak eraiki ahal izateko. Zaintza ekosistema eratzeke egoera ezberdinetarako erabilgarria izango zaigun definizio bat beharko dugu eta definizio horretara dimentsio eta begirada desberdinetati heltzea ezinbestekoa izango da.

5. Etorkizunerako planteatzen den norabidea

Ondorioetan aurreratu dugunez, definizioetan eta hauen osagarritasunean lan egiten jarraitu beharko dute, zaintza ekosistemaren oinarria eraikitzeke. Izan ere, agenteen diskurtsoen osagarritasunak zaintza ekoistemaren eraketaren gakoetako bat izango dela nabaritu dugu. Horretaz gain Martxoaren 9an aurkezpen publikoa egingo dugu Zestoan, agenteei eta herritarrei ikerketaren berri emateke. Bertan, zaintzaren definizioak ez ezik, agenteen harremanak, Zestoako zaintza ereduaren ahulgune eta indarguneak eta zaintza ekosistemaren proiektzioa aurkeztuko ditugu. Horrela, aurkezpenak prozesuan zehar bildutako datu eta informazioa herritarrei helaraztea du helburu, zaintza ekosistemaren eraketan zestoarrak parte-hartzera animatzeko eta egungo zaintza ereduaren alternatiba gisa irudikatzeke.

6. Erreferentziak

- Butler, J. (1990). *El género en disputa. El feminismo y la subversión de la identidad*. Paidós Mexicana.
- Comas d'Argemir, D. (2014). "La crisis de los cuidados como crisis de reproducción social. Las políticas públicas y más allá". *Periferias, fronteras y diálogos*, 329-349.
- Eusko Jaurlaritzak eta Matia Fundazioa (2014). 1. Koaderno. *Pertsonarengan oinarritutako arreta. Zertan datza arreta-eredu hau?: Eusko Jaurlaritzak eta Matia Fundazioa*.
- Ezquerria, S. (2011). "Crisis de los cuidados y crisis sistémica: la reproducción como pilar de la economía llamada real". *Investigaciones Feministas*, 2, 175-194, eskuragarri hemen: <https://revistas.ucm.es/index.php/INFE/article/download/38610/37335/45662>
- Gislan (2020). *Zestoako adinekoen azterketa demografikoa*: Gislan.
- ____ (2021). *Zestoako adinekoen azterketa demografikoa: bigarren fasea*: Gislan.
- Haraway, Donna J. (2019). *Seguir con el problema. Generar parentesco en el Chthuluceno*. Cosonni. Bilbao.
- Pérez Orozco, A. (2005). "Amenaza tormenta: la crisis de los cuidados y la reorganización del sistema económico". *Revista de Economía Crítica*, 5, 7-37, eskuragarri hemen: http://observatoridesc.org/sites/default/files/1_amenaza_tormenta.pdf [Kontsulta eguna: 2022-08-20].
- Peterson, E. (2021). "Choice, needs or equality? Discursive struggles about defining home care for older people in Sweden". *Ageing and Society*, February 2021, 1-21.
- Saraceno, C. (1995). "Familismo ambivalente y clientelismo categórico en el Estado del bienestar italiano", Moreno Fernández, Luis eta Sarasa Urdiola, Sebastián (koord.) *El estado de bienestar en la Europa*

- del Sur. España: Consejo Superior de Investigaciones Científicas, CSIC, Instituto de Estudios Sociales Avanzados. (261-288).
- C. Spivak, G. (2003) “¿Puede hablar el subalterno?”, Revista Colombiana de Antropología, vol. 39, enero-diciembre, 2003, pp. 297-364
- Vega, C.; Martínez-Buján, R. eta Paredes, M. (2018). "Introducción. Experiencias, ámbitos y vínculos cooperativos para el sostenimiento de la vida", Vega, Cristina; Martínez-Buján, Raquel eta Paredes, Myriam (ed.) Cuidado, comunidad y común. Experiencias cooperativas en el sostenimiento de la vida. Madrid: Traficantes de sueños. (15-50). Agirre, O. (2021). Euskarazko aldizkari zientifikoak zientziaren komunikazio-sisteman. *Uztaro. Giza eta gizarte-zientzien aldizkaria*, 117, 111–134. <https://doi.org/10.26876/uztaro.117.2021.6>

7. Eskerrak eta oharrak

Sarreran aipatu bezala Zestoan egindako ikerketa gure GRAL eta MALaren parte izan dira, bertan ezinbestekoa izan dira Matxalen Legarreta tutorearen gomendioak eta baita agente guztien prestutasuna ere. Horrez gain, ikerketa, Zientzia eta Teknologia Ministerioak finantzaturako ikerketa zabalago baten baitan burutu dugu, “El modelo de cuidados de larga duración en transición: la articulación de programas comunitarios en el sistema público de bienestar tras la Covid-19” izenburua duen proiektuaren barnean.